

Mål C-372/19**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

10 maj 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Belgien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

28 februari 2019

Sökande:

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)

Motparter

BVBA Weareone.World

NV Wecandance

Saken i det nationella målet

Det nationella målet rör en tvist mellan, å ena sidan, Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (den belgiska sammanslutningen för författare, kompositörer och förläggare, nedan kallad SABAM) och, å andra sidan, de två festivalarrangörerna BVBA Weareon.World och NV Wecandance (nedan även kallade arrangörerna). Parterna är oense om lagligheten av och storleken på de ersättningar som festivalarrangörerna ska betala till SABAM för att kunna använda dess repertoar.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande avser frågan huruvida den tariffstruktur som SABAM tillämpar är tillräckligt precis i förhållande till artikel 102 i EUF-fördraget, jämförd med artikel 16 i direktiv 2014/26/EU.

Begäran har ingetts i enlighet med artikel 267 FEUF.

Frågor som hänskjutits för förhandsavgörande

Ska artikel 102 FEUF, eventuellt jämförd med artikel 16 i direktiv 2014/26/EU om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk för användning på nätet på den inre marknaden, tolkas så, att det rör sig om missbruk av en dominerande ställning om en upphovsrättsorganisation, som i en medlemsstat har en faktisk monopolställning för rätten till överföring av musikaliska verk till allmänheten, gentemot arrangörer av musikevenemang tillämpar en ersättningsmodell som bland annat grundas på omsättning, och därvidlag

1. tillämpar en schablontariff uppdelad på olika tariffklasser, i stället för en tariff som (med hjälp av de senaste tekniska hjälpmedlen) tar hänsyn till den exakta andel av upphovsrättsorganisationens skyddade musikrepertoar som spelas under evenemanget?
2. även låter externa inslag som bland annat biljettpriset, konsumtionspriset, artistbudgeten för de uppträdande artisterna och budgeten för andra inslag, såsom dekor, ligga till grund för licensavgifterna?

Anförda unionsbestämmelser

Fördraget beträffande Europeiska unionens funktionssätt (FEUF): artikel 2

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/26/EU av den 26 februari 2014 om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk för användning på nätet på den inre marknaden (EUT L 84, 2014, s. 72): artiklarna 16.2 och 43

Anförda nationella bestämmelser

Wetboek van economisch recht (ekonomilagen): artiklarna IV.2, VI.104, XI.165.5, XI.247 och XI.248

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Sökanden, SABAM, är en upphovsrättsorganisation. Som sådan kan den begära ersättning för användning av sin repertoar.
- 2 Sedan 2005 arrangerar BVBA Weareone.World den årliga dancemusikfestivalen Tomorrowland te Boom (Belgien). Sedan 2013 arrangerar NV Wecandance å sin sida en årlig dancemusikfestival under namnet Wecandance.

- 3 Både BVBA Weareone.World och NV Wecandance är kritiska till de ersättningar som SABAM har begärt. Framför allt råder det oenighet om SABAM:s avräkning för 2014, 2015 och 2016 års upplagor av Tomorrowland, och SABAM:s avräkning för 2013, 2014, 2015 och 2016 års upplagor av Wecandance.
- 4 Med undantag av 2013 års upplaga av Wecandance fastställdes storleken på ersättningen till SABAM på grundval av den så kallade 211-tariffen, som består av två olika tariffer, varav SABAM kan välja vilken tariff den ska tillämpa.
- 5 Dels kan en *minimitariff* tillämpas, som beräknas på grundval av den yta som musikevenemanget tar i anspråk eller antalet tillgängliga sittplatser.
- 6 Dels kan en *degressiv tariff* tillämpas, som beräknas på grundval av artistbudgeten eller bruttointäkterna från biljettförsäljningen. Endast vissa specifika kostnader (bokningsavgifter, mervärdesskatt och lokala skatter och avgifter) kan dras av från bruttointäkterna innan beräkningen av upphovsrättsavgiften görs.
- 7 Dessutom kan en festivalarrangör få en nedsättning av den degressiva tariffen enligt den så kallade 1/3–2/3-regeln. Enligt denna regel får arrangörerna en rabatt på 2/3 respektive 1/3 av den beräknade licensavgiften om de visar att mindre än 1/3 av 2/3 av de låtar som spelas kommer från SABAM:s repertoar. Om mer än 2/3 av låtarna kommer från SABAM:s repertoar tas hela avgiften ut.
- 8 Genom ansökningar av den 13 april 2017 respektive den 5 maj 2017 väckte SABAM talan i det nationella målet.

Parternas huvudargument i det nationella målet

- 9 BVBA Weareone.World och NV Wecandance bestrider giltigheten av 211-tariffen, som enligt dem är oskäligen på grund av missbruk av en dominerande ställning i den mening som avses i artikel 102 FEUF. Deras främsta kritik riktas mot att den degressiva tariffen inte motsvarar det ekonomiska värdet på de tjänster som SABAM tillhandahåller.
- 10 De anser att 1/3–2/3-regeln inte är tillräckligt precis. Enligt arrangörerna är det med hjälp av modern teknik möjligt att exakt fastställa vilka verk från SABAM:s repertoar som spelas och hur länge. Det går med andra ord att göra en bättre anpassning av SABAM:s prissättning till det ekonomiska värdet på den tjänst som SABAM tillhandahåller.
- 11 För det andra har arrangörerna kritiserat att SABAM kan beräkna sina tariffer på grundval av bruttointäkterna från biljettförsäljningen eller en festivals artistbudget, utan att arrangörerna ges möjlighet att dra av alla icke musikrelaterade kostnader för dessa bruttointäkter. Enligt arrangörerna är detta problematiskt, eftersom intäkterna från biljettförsäljningen inte står i proportion till det ekonomiska värdet på de prestationer som SABAM tillhandahåller. Skälen till att personer vill betala ett högre biljettpris har ju inget att göra med SABAM:s

prestationer, och följer av andra faktorer, såsom festivalarrangörernas ansträngningar för att göra festivalen till en totalupplevelse, arrangörernas kostnader för att tillgodose festivalbesökarnas behov (belysning, konst, platser med publik WLAN-täckning (hotspots), toaletter, säkerhet) och de uppträdande artisternas kvalitet. Arrangörerna har därför anfört att även dessa kostnader måste kunna dras av från beräkningsgrunden.

- 12 Till stöd för sin uppfattning att det rör sig om ett åsidosättande av artikel 102 FEUF hänvisar arrangörerna bland annat till EU-domstolens dom av den 18 mars 1980, Coditel m.fl. (62/79, EU:C:1980:84), dom av den 9 april 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197), dom av den 13 juli 1989, Tournier (395/87, EU:C:1989:319), och dom av den 11 december 2008, Kanal 5 och TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703).
- 13 Enligt BVBA Weareone.World och NV Wecandance är det under inga omständigheter tillåtet att ta ut upphovsrättsavgifter som grundas på omsättning. De anser att det i domen av den 9 april 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197), och i domen av den 11 december 2008, Kanal 5 och TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703), slås fast att det kan röra sig om missbruk av en dominerande ställning om priset inte står i proportion till den prestation som består av tillhandahållande av upphovsrätter. Av den sistnämnda domen framgår enligt arrangörerna att för att bedöma huruvida en schablonmässig upphovsrättsersättning står i rimlig proportion till det ekonomiska värdet på den transaktion som upphovsrätsorganisationen tillhandahåller ska hänsyn även tas till alla omständigheter i det enskilda fallet, och således även till den faktiska användningen av de upphovsrättsskyddade musikaliska verken.
- 14 Enligt SABAM strider den tariff som organisationen tillämpar inte mot artikel 102 FEUF.
- 15 SABAM har påpekat att domen av den 9 april 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197), ska tillämpas i förevarande fall, och att uttag av upphovsrättsavgifter grundat på (brutto)omsättning således är tillåtet i varje enskilt fall.
- 16 EU-domstolens rättspraxis till följd av domen av den 11 december 2008, Kanal 5 och TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703), är enligt SABEMA inte relevant i förevarande mål. Denna rättspraxis ska nämligen förstås så, att den endast gäller för tv-bolag, som endast i begränsad omfattning använder upphovsrättsskyddat material. Den kan inte tillämpas när uppspelning av musik utgör en väsentlig del av verksamheten.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 17 Enligt den hänskjutande domstolen får SABAM:s tariffer enligt de relevanta unionsbestämmelserna inte vara oskäligen. I så fall skulle det nämligen röra sig om missbruk av en dominerande ställning, som är förbjudet enligt artikel 102 FEUF. I

artikel 16.2 i direktiv 2014/26 fastställs dessutom att ” [t]arifferna för ensamrätter och rättigheter till ersättning ska vara rimliga i förhållande till bland annat det ekonomiska handelsvärdet för användningen av rättigheterna, med beaktande av arten och användningsområdet för verk och andra alster, samt i förhållande till det ekonomiska värdet för de tjänster som den kollektiva förvaltningsorganisationen tillhandahåller.” Denna bestämmelse innehåller således även en begränsning av den ersättning som upphovsrättsorganisationer kan begära.

- 18 Den hänskjutande domstolen konstaterar att EU-domstolen redan har uttalat sig om begreppet ”missbruk av en dominerande ställning” inom ramen för ersättning till upphovsrättsorganisationer.
- 19 Den hänskjutande domstolen konstaterar nämligen att EU-domstolen har slagit fast att det kan röra sig om missbruk av en dominerande ställning om samma legitima mål – det vill säga tillvaratagande av upphovsmännens, kompositörernas och muskförläggarnas intressen – kan uppnås genom andra metoder, utan att medföra ökade kostnader för förvaltning av avtal och övervakning av användningen av skyddade musikaliska verk (dom av den 13 juli 1989, Tournier, 395/87, EU:C:1989:319, punkt 45, och dom av den 11 december 2008, Kanal 5 och TV 4, C-52/07, EU:C:2008:703, punkt 33).
- 20 EU-domstolen har vidare funnit att det inte kan uteslutas att det rör sig om missbruk av en dominerande ställning om det finns en annan metod som gör det möjligt att närmare identifiera och kvantifiera användningen av musiken, utan att detta medför en oproportionerlig ökning av kostnaderna för förvaltningen (dom av den 11 december 2008, Kanal 5 och TV 4, C-52/07, EU:C:2008:703, punkt 40).
- 21 Den hänskjutande domstolen konstaterar i detta sammanhang att fastställandet av upphovsrättsersättning är en komplex fråga. SABEMA har valt att ta ut en schablonersättning av festivalarrangörer (211-tariffen).
- 22 Vad gäller beräkningsgrunden för denna tariff anser den hänskjutande domstolen att det är oklart huruvida hänsyn kan tas till kostnader som inte har något samband med musik.
- 23 Vad gäller 1/3–2/3-regeln uppstår enligt den hänskjutande domstolen frågan huruvida denna regel är tillräckligt precis. I detta sammanhang konstaterar den hänskjutande domstolen att SABAM nyligen har ändrat sina beräkningsskalor och nu utgår från tariffklasser på 10 procent, men att det är oklart var gränsen går, med tanke på att det finns nya system som gör det möjligt att beräkna den använda repertoaren på ett ännu mer exakt sätt.
- 24 Mot bakgrund av ovanstående oklarheter om hur artikel 102 FEUF och direktiv 2014/26 ska tolkas anser den hänskjutande domstolen att det är nödvändigt att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen.